

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelji in praznikom.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

S. D. S.

»A manjka jim onega, kar edino more pokreniti maso: idej, vere, prepričanja.«

Te besede je zapisalo včerajšnje glavno trobilo samostojne demokratske stranke na naslov obeh sedanjih vladnih strank, zlasti pa radikalov. Da je mladinsko trobilo tudi upravičeno napisati te besede, so klasično dokazale zadnje volitve, ko so radikali združili okoli sebe srbske, radičevci hrvatske, naša SLS pa slovenske mase. Edino SDS pa se je kljub svoji kričavi frazi morala zadovoljiti, da je pobirala tako med srbskim, kot med hrvatskim in slovenskim narodom samo drobtine in sicer mestoma tako majhne drobtine, da so te zalegle samo za mandat izpod količnika in za mandat, pridobljen s presipavanjem kroglic.

Svoj idejni bankerot je najtemeljiteje dokazala s tem, da kljub vsem denarjem ni mogla vzdržati revije »Njiva«. Nekaj časa se je ta revija še pomagala z monografijami, ampak končno so usahnile moči in so morale usahniti, ker je SDS tako sijajno zastopala svoje ideje, da se je vsa slovenska inteligenca obrnila od nje.

Z veljavnimi rezultati je torej naravnost aritmetično dokazano, da SDS ne more pokreniti strank. In zakaj jih ne more, je mladinsko glasilo samo — čeprav nehoti in morda ravno zaradi tega — jasno in tečno povedalo, ker SDS nima idej, vere in prepričanja. In da je to res, je SDS tako mojstrsko dokazala ko nobena druga stranka.

Svojo ljubezen do idej pa je SDS tudi praktično dokazala. Odkrito je izjavil šef slovenske SDS, da ne more podpirati slovenskega vseučilišča, ker se na njem zbirajo sami avtonomisti. Slovenska akademija znanosti še danes ne more pričeti z delom, ker tega ne pusti SDS. Pritožba njenih vodilnih pristašev še danes leži nerешena pri velikem županu.

Še mizernejše pa je bilo z »idejami« SDS v političnem življenju. Vsa njih politična korupcija je bila v tem, da so vprašali v Beogradu: Koliko in kaj daste, pa bomo preganjali klerikalce. Če je pri tem trpela tudi slovenska stvar, je bilo tem hlapcem močnejše vseeno. Samo zaslug SDS je tudi, da je dobil slovenski narod »idejo« o poslovnih politikih. V zvezi s to idejo so tudi historična dejanja SDS na gospodarskem zavodu. Postali so naravnost patentirani mojstri za deficite v denarnih zavodih. Kamor stopi mladinska noga, tam je konec aktivne bilance. Ta pregovor je najverneje zrcalo mladinskih idej v narodnem gospodarstvu.

Tudi glede »vere« in »prepričanja« more dokazati SDS briljantne uspehe. To se je zlasti pokazalo ob volilnem boju. Časopisi so se ustavljali in celo »Narodni Dnevnik« je moral po nalogu policije pričeti osem dni pozneje izhajati, ker so mladini tako »spoštovali« svobodo prepričanja. Zna se nadalje blažje policijske oblasti vsled konfiskacij »Slovenca« in »Domoljuba«. Nadaljnjo ljubezen do svobode prepričanja so pokazali mladini s tem, da so odstavljali župane, razpuščali občinske svete, zatirali avtonomne pravice Ljubljane in persekvirali uradnike. In če to ni zadostovalo, potem so morali pomagati še razni krediti, grožnje in slične ljubeznivosti, ki jih pozna trda roka s pomočjo državne oblasti.

V resnici: če kdaj katera stranka, potem je SDS dokazala, da stranka brez idej, vere in prepričanja ne more razgibati mas. In zato je in ostane SDS večno manjšinska, ki se bo tem bolj rušila, čim bolj se bodo sušili njeni fond.

Seja ožjega odbora radikalne stranke.

OBČINSKE VOLITVE V DALMACIJI SKLENJENE.

Beograd, 3. marca. Pod predsedstvom Nikole Pašića je bila včeraj v predsedništvu vlade prva seja radikalnega ožjega glavnega odbora. Po razpravi o vprašanju občin. volitev v Dalmaciji je bilo sklenjeno, da minister notranjih del na prvi seji vlade nastopi s svojim predlogom in določi dan, kdaj naj bi se te volitve vršile. Govorilo se je o spomenicah radikalnih organizacij, o konfliktu v Dubrovniku, o pritožbah med radikali in radičevci in je bilo sklenjeno, da to vzmemo v vednost ministri, ki so v glavnem odboru.

Razpravljali so tudi o sprejemanju in

o izključitvi iz stranke. Sklenili so, da se na prihodnji seji izvoli odbor za proslavo Pašićeve osemdesetletnice in da se na pravi zbirka za to proslavo. Sklenili so nadalje, da se na predlog zaječarske organizacije postavi na Kraljevici spomenik padlim radikalom.

Danes se bo delo nadaljevalo. Po izjavi dr. Lazare Markovića bo imel glavni odbor več sej, na katerih bodo rešena vsa važna vprašanja. Sej se bo udeleževal tudi Pašić.

Seje sklicuje Ljuba Jovanović, ki si bo prizadeval, da se doseže popoln kontakt v radikalnem vodstvu.

Madjarska afeta se bo razpravljala na seji Zveze narodov.

Pariz, 3. marca. Novine trde, da bo na šestanku Brianda z dr. Niničcem, ki je včeraj prišel v Pariz, vzela v razpravo posebno tudi madjarska falzifikatorska afeta. V tej zadevi bo Francija skupno

z državami Male antante precizirala svoje stališče v tem smislu, da se madjarska afeta spravi na razpravo na prihodnjem zasedanju Zveze narodov v Ženevi.

Seja skupščine.

PRORAČUN PROSVETNEGA MINISTRSTVA SPREJET.

Beograd, 3. marca. Na včerajšnji popoldanski seji parlamenta je najprej govoril poslanec Groč, ki se je posebej bavil z vseučiliškim vprašanjem. Groč je zaključil svoj govor s pripombo, da deviza »Hrvatje, skupaj!« pomeni mobilizacijo kljubovanja, geslo »Srbi, skupaj!« pa mobilizacijo nasilja.

Za njim se oglasil k besedi minister Stefan Radić, ki je najprej odgovarjal na izjave poslanca Groča, nato pa je začel podajati zgodovino ljubljanskega, zagrebskega in beograjskega vseučilišča. »Opozoril sem že pri neki priliki v finančnem odboru,« pravi Radić, »kako netočne so vesti o tem, da bi se bil jaz kdaj izjavil za zagrebsko medicinsko fakulteto in proti beograjski. Tega nisem storil. Vendar je že ta vest dala povod srbskemu zdravniškemu društvu, da se je sestalo na zborovanju in meni to tudi sporočilo na jako oster, a malo znanstven način. Iz tega pa še ne sledi tisto, kar je blagovolil reči gospod poslanec Groč, da jaz tukaj balansiram. Nasprotno, jaz upadam, da smo vsi mi prišli sem v resnici kot trije bratje: Slovenci s svojo torbo, Hrvatje z malo večjo, a Srbi s krvavo košuljo.«

Glas iz dvorane: »Pa brez torbe?« Radić: »Brez torbe, da, ker je torba švaba odnesel. — Ko sem videl proračun za prosveto in sem videl, da je Jugoslovenska akademija v Zagrebu, ki je danes eden najuglednejših zavodov v Evropi, pod Pribičevićevim ministrovanjem kar izginila, smo se morali pobrigati, da se take razmere odpravijo tako pri zagrebski kot pri beograjski akademiji. — Za beograjsko vseučilišče je v proračunu predvidenih 23 milijonov, za zagrebsko 19, a za ljubljansko le 2 in pol milijona. Iz tega se vidi, da to pomeni v stvari zatvoritev ljubljanskega vseučilišča.«

Sledilo je nato več osebnih pojasnil med poslanci Gročem, dr. Bazalo in dr. Kraftom.

Na koncu je imel še Juraj Demetrović dveurni govor, ki so ga prav čisto prekinjali tako iz vrst večine kot iz opozicije.

Ko je Demetrović končal, je bil proračun ministrstva za prosveto z veliko večino glasov sprejet. Predsednik je za tem ob 10. zvečer zaključil sejo in napovedal prihodnjo za danes ob 9. dopoldne z dnevnim redom: proračun ministrstva za vere.

Pred povratkom in odstopom dr. Stojadinovića.

PRAZNA OPRAVIČEVANJA DR. STOJADINOVIĆA.

London, 3. marca. Jugoslovenski finančni minister dr. Stojadinović je izjavil, da so se pogajanja z Ameriko za ureditev vojnih dolgov zato zavlekla, ker je to vprašanje v zvezi z znižanjem davkov v Ameriki in pa ker se ameriški senat obotavlja ratificirati dogovor Amerike z Italijo glede ureditve vojnih dolgov. Dr. Stojadinović se nadeja, da pride v tem vprašanju do sporazuma. Vrnil se bo v London, da se dogovori s Churchillom, kadar bo angleškemu parlamentu predložen proračun.

Beograd, 3. marca. Govori se, da se bo po povratku finančnega ministra ustanovila strokovna komisija, ki bo po navodilih vlade pričela pogajanja za ureditev naših dolgov napram Veliki Britaniji in Franciji.

Zakaj s fondi se more ustanoviti stranka, ne more pa se osvojiti naroda!

Neuspeh Stojadinovića je torej vlado izužil.

V političnih krogih se trdi, da ostane dr. Stojadinović v vladi le, če bi Pašić to izrecno zahteval. Za prihod Stojadinovića se zelo zanima opozicija, ker se nadeja, da bodo neuspehi dr. Stojadinovića izzvali v vladi nove konflikte in da bo vlada prisiljena izvesti širšo koalicijsko. Splošno se smatra polčjaz dr. Stojadinovića za omajan, ker je proti njemu tudi radikalni klub.

VELIK PADEK PŠENICE NA AMERIŠKIH BORZAH.

Newyork, 3. marca. Ameriške borze so bile včeraj pozorišče novega poloma. Navzlic intervenciji bank ni bilo mogoče zadržati padca tečajev. Skoro tretjina efektov je izgubila velike odstotke na tečajih. Vzrok padca so bile vesti o velikih zalogah pšenice, ki jih še imajo farmerji. Pšenica je zaradi tega padla za 5 odstotkov.

Dr. Nikić proti Savčiću.

Beograd, 3. marca. Samostojni demokrati so na predsednika skupščine naslovili vprašanje vsled spopada med ministrom dr. Nikićem in inž. Savčićem pri licitaciji za zakup gozdnih podjetij, kjer je dr. Nikić Savčića zaradi napadov nanj pustil vreči iz sobe. Ta korak dr. Nikića se splošno odobrava.

»POLITIČKI GLASNIK« PROTI MAK-SIMOVIĆU.

Beograd, 3. marca. Napadi na Božo Maksimovića postajajo čimdalje bolj pogosti. Včerajšnji »Politički glasnik« je prinesel ponovno članek, v katerem odobrava napade št. Radića na Božo Maksimovića, samo ne odobrava načina, kakor to dela št. Radić. »Politički glasnik« poziva Maksimovića, da pusti vse strankarske obzire ob strani in da upošteva samo stvarnost v interesu države. Tudi sam Maksimović je že prišel pri svojem postopanju popuščati, a se zdi, da je že prekasno, ker je že izgubil večji del svojih prijateljev in tovarišev.

Boža Maksimović ima nasprotnika ne v Radiću, temveč v samem radikalnem klubu in bi bilo mnogo učinkovitejše za Maksimovića, ako bi užival zaupanje svojih tovarišev v klubu.

SDS BI SE HOTELA ZDRUŽITI Z DAVIDOVIĆEVCI.

Beograd, 3. marca. »Politički glasnik« se bavi s položajem samostojne demokratske stranke in ugotavlja, da je njen položaj zelo težak. Njeni uspehi so minimalni, ker ljudstvo pač prihaja na skupščine stranke in odobrava govore, a kroglice bo spustilo tja, kamor bo samo hotelo. Govori se, da vodi pogajanja med samostojnimi demokrati in demokrati dr. Grisogono in njegova skupina. Demokrati so zahtevali, da se Svetozar Pribičević za nekaj časa umakne in odide v inozemstvo.

ARBITRAŽNA POGODBA MED AVSTRIJO IN ČESKOSLOVAŠKO.

Dunaj, 3. marca. Českoslovaški zunanji minister dr. Beneš pride v četrtek popoldne na Dunaj. Zvezni kancelar priredi njemu na čast diné. Po dinéju bo sprejemanje. V petek popoldne bo dr. Beneš gost predsednika republike dr. Hainisch. Zvečer pa odpotuje v Ženevo. Za bivanja dr. Beneša na Dunaju bo podpisana pogodba o arbitraži med Českoslovaško in Avstrijo. Hkrati se bodo vodili tudi politični razgovori v uradu zveznega kancelarja dr. Rameka.

SPOMLADI SE PRIČNE KOLONIZACIJA JUŽNE SRBIJE.

Beograd, 3. marca. V ministrstvu za agrarno reformo proučujejo vprašanje kolonizacije, ki naj bi se pričela spomladi. Posebno se bodo kolonizirali kraji v Južni Srbiji. To vprašanje proučuje sam minister Pavle Radić z državnim podtajnikom Božo Milovanovićem. Prizadevata si, da bi bila kolonizacija čim uspešnejša in čim koristnejša. Koloniziral se bo morebiti tudi del Vojvodine. Pavle Radić sploh namerava izvršiti revizijo vseh agrarnih odnosov v državi.

PO INTERPELACIJI POSL. BLUMA.

Pariz, 2. marca. Posl. Blum je vložil interpelacijo, v kateri zahteva, da Francija ne privoli pristopa Bethlena na sejo Zveze narodov. Na to pripominja »Havas«, da je zahteva Bluma izvedljiva le, če zahteva stalen član zvezinega sveta izključitev Bethlena.

Spekulacija na nevednost.

Generalno mladinsko glasilo je včeraj priobčilo članek, ki ga smemo mirne vesti označiti kot rekord lažnavosti.

Ta članek se namreč glasi:

»Zgradba poštno-čkovnega urada v Ljubljani.

Ta zgradba je bila lansko spomlad takorekoč zasigurana. Ko je pa padla vlada Narodnega bloka, so se začele velike intrige iz gotovih krogov v Ljubljani sami, ki so imele namen pripraviti poštno upravo do tega, da ne začne z zgradbo novega poslopija, marveč da kupi eno od hiš Jadransko-podunavske banke. Intervenerali so pri vladi v tem smislu razni gospodje, ki so stali ali še stoje v zelo ozkih stikih z onim lističem, ki tako rad na videz nastopa z velikimi gestami za koristi Ljubljane. Posrečilo se je parkrat prepričati te spletke, toda vedno in vedno se ponavljajo tozadevni poskusi, ki imajo vsi en in isti namen: oškodovati naše mesto zato, da bo nekaj ljudi mastno zaslužilo...

S tem člankom se je generalnemu glasilu gladihov posrečilo dokazati, da je mogoče napisati več neresnic, kakor je v članku besed. Da razgledimo par najbolj mastnih.

Absolutno neresnično je, da bi padec vlade Narodnega bloka preprečil graditev te zgradbe. Nasprotno je res, da je bila že pričetka gradnja še pod vlado Narodnega bloka ustavljena. Tega dejstva ne utajajo nobeno zastarjanje in kdor ne veruje nam, naj gre na čkovni zavod in povpraša, kdaj je bil izdan odlok, da se gradnja poslopija za čkovni zavod ne gradi.

Bajka iz tisoč in druge noči je, da so sploh kakšni Ljubljanci intrigirali proti gradnji palače čkovnega zavoda. Intrigira se običajno le tedaj — in to bi gospodje okoli mladinskega glasila kot znani mojstri intrige že lahko vedeli —, kadar ima intrigant kaj dobička od intrige. Bi v resnici radi poznali Ljubljance, ki bi imeli interes na tem, da se palača čkovnega zavoda ne zida? Interes bi mogel imeti samo tisti, ki bi prodal za visoko ceno lastno hišo čkovnemu zavodu in ki bi zato skušal preprečiti gradnjo. Da bi bil v Ljubljani kak tak hišni posestnik, še nismo slišali, pač pa je tudi »Jutro« pisalo, da se silno poteguje za prodajo svoje hiše poštno čkovnemu zavodu Jadransko-podunavske banke in samo ufini narodni gospodarji okoli »Jutra« so bistveno pripomogli, da je postala ta banka srbska. Danes je 75 + 1 odstotek delnic te banke v srbskih rokah in Slovenci nimajo v banki prav nobene besede. Glavni ravnatelj te banke je g. Karamata, ki je kum g. Svetozarja Pribičevića, šefa stranke, katero zagovarja »Jutro«.

Iz vsega tega jasno sledi — menda tudi za najbolj omejenega bralca »Jutra«, da ni Slovenec, ki bi imel interes intrigirati proti gradnji palače čkovnega zavoda, tak interes more imeti samo tisti, ki prodaja svojo hišo

poštni hranilnici in to je — tudi po besedah »Jutra« — Jadransko-podunavska banka.

Navadna kleveta najordinarnejše vrste je trditve »Jutra«, da so v tem smislu intervenerali pri vladi razni gospodje, ki so stali ali še stoje v zelo ozkih stikih z onim lističem, ki tako rad na videz nastopa za koristi Ljubljane.

Ze iz prejšnjega je razvidno, da je kleveta »Jutra« čisto navadna traparija. Sicer pa gospode pri »Jutru« pozivljamo, da kar javno povedo, kdo so tisti, ki iz Ljubljane intrigirajo proti stavbi čkovnega zavoda. Mi se tozadevnih odkritij »Jutra« prav nič ne bojimo in iz vsega srca privoščimo »Jutru«, da je odkrilo te škodljive. Samo dvomimo, da bi bilo »Jutro« v stanu to storiti, ker nobenemu Ljubljancu ne pripisujemo zmožnosti za tako zlobo. Če pa bi bila pri kom taka zloba mogoča, potem po našem mnenju le pri onih, ki so vzeli Slovence Jadransko banko in ki so svoje delo v denarnih zavodih proslavili dosedaj le z defecitci.

Kar se tiče »onega lističa« pa sledeče: Domišljavost prve vrste je, če mislijo gospodje pri »Jutru«, da je njih žurnalistično delo dvignilo njihov list. To je endino zasluga denarja. Kako je bil ta denar pridobljen, je pa drugo poglavje. Če misli »Jutro«, da sme biti na to poglavje ponosno, naj kar razgrne račune! Moglo bo povedati dosti zanimivih stvari, ki bodo čisto gotovo bolj senzacijske, kakor pa so škandalji, katerih je »Jutro« polno.

In naj bo »Jutro« še tako obsežno in naj še tako razpiše papir in tinto, tega vendar ne bo nihče trdil, da je »Jutro« tako pošten list, kakor oni lističi, ki je »Jutro« in njegovi gospodi v dobro Slovenije pokvaril že marsikak račun. To dejstvo pa velja več, ko vsa iz fondov porojena baharija »Jutra«.

Zelo zaslužno delo bi storilo »Jutro« tudi, če bi povedalo one zaslužne ljudi, ki so preprečili spletke proti gradnji palače čkovnega zavoda.

Gospoda, tudi tu: z imeni na dan, ker drugače bo javnost spoznala, da samo farbate, da samo iščete svojih zaslug tam, kjer so samo Vaši grehi!

Neresnica pri neresnici, kleveta pri kleveti, vse skupaj pa osoljeno s traparijami za nerazsodne ljudi, to je »Jutro« članek. Ne čudimo se, če se čuti gospoda primorana, da seže po takih sredstvih, zakaj neizpodbitna je ta resnica:

Da je bil pod vlado PP izdan nalog o nezidanju palače čkovnega zavoda in da je tedaj samo »Narodni dnevnik« kot prvi nastopil. In resnica je tudi to, da nam je čkovni zavod, kjer so pristaši SDS na vodilnih mestih, poslal vsled naših notic popravke, da nas je nato tudi tožil — pa tožbo izgubil.

Zato gospodje, če streljate, streljajte tako, da ne boste zadeli sami. In sedaj ste zadeti!

Tako je prav!

Proti grožnji Trboveljske premogokopne družbe, da bo prenesla sedež Trboveljske iz Ljubljane v Beograd, so spontano in solidarno nastopili vsi ljubljanski dnevniki. Tako je prav! Gospodje od Trboveljske premogokopne družbe vidijo sedaj jasno, da je slovenske potrpežljivosti res konec in da nimajo proti sebi samo posameznih skupin in strank, temveč ves slovenski narod! To manifestacijo slovenske solidarnosti odkrito pozdravljamo in upamo, da se ne bo izneverila nobena stranka in nobena skupina skupni fronti, temveč da bo vse brez izjeme vztrajalo v boju, dokler ne bo boj izvojevan.

Ko pa konstatiramo razveseljevo solidarnost vsega slovenskega časnopisa, pa moramo žal tudi konstatirati, da te solidarnosti še pred kratkim ni bilo. Kakor nam je ta konstatacija mučna, ker ni častna za naš narod, tako pa jo smatramo za neobhodno potrebno. Zakaj ta konstatacija mora biti vsem onim, ki so se pred kratkim bili v najboljših odnosih s Trboveljsko, resen opomin, da slovenski narod še ni pozabil njih prejšnje zalostne vloge. Pozabiti je more šele tedaj, kadar bodo ti ljudje dejansko dokazali, da niso danes proti Trboveljski le zato, ker so oni izgubili topla mesta, temveč da so proti njej iz načelnih vzrokov in tudi odkritosrčno.

Ne rabimo nobene pomoči od ljudi, ki mislijo, da je sedaj tak položaj, da treba tuliti z volčevi, mi rabimo samo tako podporo, ki ostane tekom vsega boja zvesta in ki za skledo zlate leče ne prodaja načel.

Politične vesti.

— **Kaksne so naše politične razmere.** O tem tudi jasno priča pismo, ki ga je pisal novi poslanec HSS Stjepan Matijević vodstvu svoje stranke. V tem pismu namreč pravi, da sta prišla k njemu dr. Brkić in don Stjepo Kaštelan ter mu sporočila, da postane on po smrti dr. Lorkovića narodni poslanec. Vprašala sta ga nato za njegovo mnenje o centralizmu, Vidovdanski ustavi, federalizmu in hrvatskih pravicah ter mu nato s častno besedo zatrjevala, da je dat st. Radić pred par črte izjavo, v kateri se je odrekal vseh hrvatskih pravic, ki jih ima HSS po programu zastopati. S tem sta oba poštenjaka tako zbegala ubogega kmeta Matijevića, da je izjavil, da izstopa iz HSS. Ko pa je kasneje govoril Matijević z dr. Gjuro Mišićem, predsednikom organizacije HSS v Omislu, in spoznal, kako sta mu poročala duhovnik Kaštelan in dr. Brkić neresnico, je seveda preklical svoj vstop v federalistično stranko in izjavil, da ostane slejkoprej zvest pristaš HSS. — Slabo mora iti stranki, ki se poslužuje takih metod!

— **»Tempo« o Ninčičevem potovanju.** V uvodniku razpravlja »Tempo« o Ninčičevem potovanju v Rim in mu pripisuje z ozirom

na vstop Nemčije v Zvezo narodov velik pomen. List poudarja, kako so se odnosi med Jugoslavijo in Italijo po podpisu prijateljskega pakta v letu 1924 stalno boljšali in da je sedaj zlasti vsled berlinskih in dunajskih manifestacij za združitev Avstrije z Nemčijo dana Jugoslaviji in Italiji lepa prilika za sodelovanje. V tem je treba videti važen fakt za razvoj evropske situacije. Dosedaj je bila Italija neuporna do Male antante in to jo je vznemirjalo. Nujnost pa, da se prepriča združitev Avstrije z Nemčijo, ker bi tako združitev okrepila nemško prodiranje na jugovzhod in jug, sili Italijo in države Male antante, da se zblizajo in dogovorijo o skupnih obrambnih sredstvih. To dokazujejo tudi razni ukrepi za zblizanje Poljske in Italije. S posredovanjem Jugoslavije se sedaj zblizuje vsa Mala antanta. Gre za tem, da se ustvari bariera proti razširjanju nemške moči v Srednji Evropi. Je naravno, da narod, ki so z zmago zaveznikov prišli do svoje polne narodne svobode, nocoje nikakor dopusti, da bi Nemčija znova gradila svojo moč na njih škodo. V Berlinu in na Dunaju bi morali to najprej pomisliti in šele potem razvijati misel o priključitvi, ki je ne morejo

dopustiti niti države Male antante in niti Italija.

— **Interesantna interpelacija o kľofutah črnogorskega metropolita.** Radikalni poslanec Milutin Tomić je vložil na ministra za vere nad vse zanimivo interpelacijo. V njej popisuje škandal, ki se je dogodil na seji odbora za proslavo Njogoša sledeče: »Visoko preosvečeni metropolit Gavriilo Dožić je dal zaščitno četinskemu županu Tomi Miloševiću, vsled česar je nastal cel pretep, tekom katerega je uspelo Miloševiću, da je sunil metropolita z nogo v velespoštovani trehuh. V revanžo je nato močni in razjarjeni metropolitu prevrnil mizo, da je vse pisarniško orodje padlo po tleh. Pretep je na bojnem mestu privabil vse Cetinje in kot trofeje so obležali na tleh razni predmeti, kot metropolitova kapa, županov klobuk, razlita tinta, polomljena ravnila in raztrgani zapiski. Nato popisuje interpelant delo metropolita, ki da je silen separatist in kateremu je kljub temu uspelo, da je bil predsednik odbora za Njogoševu proslavo. To svoje mesto je izbral v to, da je razžalil vse zavedne Črnogorce, nagradil pa vse izdajalce. Tako so dobili od kralja v spomin revolucije notorni bivši avstrijski špijoni, dočim so najboljši Črnogorci bili prezrti. Zato vprašuje interpelant, če je ministru znano to delovanje metropolita? Ali mu je znano, kako je okľofuta lla dični metropolit protijereja in rektorja cetinskega semenišča? Kako je mogoče, da se pod razuzdano brado tega separatista blesti Karadjordjeva zvezda z meči? Ali je ministru znano, da so bili duhovniki posvečeni od metropolita s kľofutami? S kakšno pravico se imenuje metropolit doktor? Kje je dobil doktorat? Kaj misli minister ukreniti, da se tega metropolita ukroti, ker spada samo za komandanta kake žandarmerijske postaje okoli Debra ali pa na morskobalo, da kriči z galebi. — Lepe so razmere v Črni gori! To treba priznati. Radovedni smo le, kaj bo minister vere ukrenil proti metropolitu za kľofute.

— **Demokratski poslanec Agatonović za žensko volilno pravico.** Na prošnjo ženskega pokreta je imel posl. Agatonović zanimivo predavanje o ženski volilni pravici. Žensko vprašanje je razdelil predavatelj v tri skupine: 1. Žena kot mati in nje delo v rodbini, 2. Žena v družbi in njeno delo na socialnem in humanitarnem polju in 3. Žena v politiki. Žena je imela v politiki vedno vpliv, pa čeprav le tajen. Teda ravno ta tajen vpliv je bil najbolj škľodljiv in zato se je hotelo, da žena prevzame tudi odgovornost za svoje delo v politiki. S tem je nastalo gibanje za žensko volilno pravico. Najprej v Ameriki, leta 1867, nato v Angliji in danes po vsem svetu. Čeprav so nasprotniki ženske volilne pravice radi dokazovali, da je ta napaka vsled inferiornosti žene, so te vendar prodrlle s svojo zahtevo in danes ne gre več debata o tem, če se naj ženam da volilno pravico, temveč samo, kdaj se jim naj da, ker o tem, da jim jo je treba dati, so vsi na jasnem. Posl. Agatonović je končno poudarjal, da je demokratska stranka (Davidovičeva) odločno za žensko volilno pravico, kakor to dokazuje 18. točka strankinega programa iz leta 1921. In demokratska stranka hoče, da se to vprašanje čimprej razgrne in ugodno reši. — Za žensko volilno pravico je govoril posl. Agatonović tudi v svojem govoru o proračunu.

— **Falzifikatorji so izgubili živce.** Vsi aretiranci dosedaj dosledno hoteli dati nobenih pojasnil. Kakor izgleda, pa so sedaj izgubili živce. Princ Windischgrätz je sedaj naenkrat našel svoj dnevnik in njegova žena ga je izročila grofu Karolyju. Ta je nato v odprtem pismu pozval vse krivce, da se javijo. Zaslišan od policije je izjavil, da je mislil s tem grofa Telekija, ker je on eden glavnih krivcev. Senzacija je bila velika in vsa Budimpešta je govorila o aretaciji grofa Telekija. Ta se pa vseeno ni izvršila, ker je medtem Teleki izjavil, da tudi on še ni dal zadnjega aduta iz rok. Iz tega se sklepa, da bi mogel Teleki kompromitirati še višje ličnosti. V Budimpešti se pridno ugiba, ali misli Teleki Horthyja ali Beethlena. Nekaj jasnosti je v tem oziru že dobljene vsled nastopa mejnega grofa Palavicinija, ki je izjavil, da je Beethlen Prounayju naročil, da pove Nadossyju, da naj s falzificiranjem uheha. — Kako je ozračje v Budimpešti, se vidi najlepše iz tega, da je na seji parlamentarne vladne poslanec Kallay čisto odkrito povedal, da so vsi vedeli za ponarejanje bankovcev in da je on prejel prvi falzifikat.

— **Kako je bila odkrita zarota generala Plastirasa?** Po vestih iz Soluna je bilo aretiranih 80 oficirjev, med njimi 6 višjih in 2 polkovnika, ki sta bila komandanta omejenih sektorjev proti Lerini in Albaniji. Vsi ti oficirji so bili zapleteni v zaroto generala Plastirasa. Dva solunska trgovca, ki sta poznala Plastirasa, sta potovala skupno z njim iz Soluna v Gradsko. V Gradskem je Plastiras zapustil trgovca, da odide v Bitolj. (Tu se je namreč hotel Plastiras sestati z odpotniki svojih solunskih zaveznikov.) Ko sta se trgovca vrnila v Solun, sta takoj poročala policiji o poti Plastirasa in tako je prišla zarota na dan.

Kratke vesti.

Posl. Hohnjec je vložil interpelacijo, ker je metropolit Varnava v Skoplju izjavil, da je nezmoľljivost papeža neumnost, ker ni noben človek nezmoľljiv.

Za predsednika Brazilije je bil izvoljen Washington Luitz.

SIMFONIČNI KONCERT GLASBENE MATICE.

Orkestralno društvo Glasbene Matice nameravalo je prirediti ta koncert že meseca januarja, toda odhod dosedanjega dirigenta L. M. Škerjanca v Pariz je koncert nekoliko zakasnil. Deloma nosi pa krivdo tudi dejstvo, da je bila partitura glavne točke tega koncerta, Adamičeva »Ljubljanski akva-

relave« na mah izginila iz društvenega arhiva ter se še do danes ni povrnila na svoje mesto. K sreči so bili posamezni glasovi že spisani in tako je bila mogoča sestava nove partiture ter s tem začetek študiranja. Ta svitni koncert orkestralnega društva dirigira skladatelj Emil Adamič, ki je, na skoro srogasno željo članov orkestralnega društva, odobrenjem glavnega Matičnega odbora, sprejel začasno vodstvo orkestra. Prvo točko tvori Miheveva overtura k operi Planeti, katero je svojčas izkopal iz arhiva Filharmonične družbe dr. Josip Cerin ter jo na emi svojih koncertov tudi že izvajal. Miheve je naš rojak ter je bil sodobnik klasične glasbene smeri. V vseh svojih delih kaže veliko glasbeno nadarjenost, predvsem pa veliko instrumentalno spretnost takratnega orkestra. Predigra »Planeti« je interesanten glasbeno historičen dokument. Po kratkem uvodu prestopi v alabrevni Allegro s karakterističnim ostrim vstopom dveh rogov. Pregledno prinese ves tematični material, ki ga zelo spretno stopnjuje in menjava v raznih instrumentalnih grupah. Predigra konča s krepko in močno odo. Poleg te predigre sta na vspeh dve izvorni sviti Samoilova in Adamičeva ter Čajkovskega in Borodinovi Karakteristični plesi. Orkester šteje okrog 60 sodelujočih. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Ljubljanska porota.

Trečja obravnava letošnjega poročnega zasedanja se je vršila včeraj dopoldne v porotni dvorani ljubljanskega sodišča. Na zatožni klopi je sedela 29 letna Alojzija Kerne, poštarica iz Mojstrane. Razpravljal je vodil višji sodni svetnik Antloga, državni pravdnik je bil Ogoreutz, obtoženka pa je zagovarjal dr. Schreiner.

Obtoženka je v svojem uradnem poslu zakrivila zločin ponesverbe od različnih strank inkasiranega denarja v znesku 77.042 Din.

Rojena je leta 1897. v Starem trgu (tudi včeraj obtoženi Znidaršič je od tam). Je precej izobražena, dovršila je ljudsko in meščansko šolo v Skofji Loki ter poštni tečaj v Ljubljani. Nato pa je stopila v službo kot poštna pomočnica na pošto v Skofji Loki. Ze tam je pričela manipulirati s tujim denarjem in si je obdržala 8229 Din, ki jih je utajila od poštinih carin. Ko so ji prišli na sled, je našla nekaj dobrih skofjoličanov, ki so ji jamčili, da je mogla najeti posojilo la kriti manjkajoči znesek. (Ob tej priliki je napravila Kerneva tudi poizkus samomora, ki se je iztekel tragikomično, skočila je v Soro, padla na nizko mesto, tam obstala, se skesala in poklicala na pomoč.)

V Skofji Loki je bila nato odpuščena, dobila pa je službo pri poštarju Ambrožiču v Mojstrani kot njegova pomočnica. Kerneva ni bila državna namestnica, nego le privatna uradnica pri Ambrožiču. Tu je pričela na debelo manipulirati z inkasiranim denarjem. Večkrat si je obdržala denar od vplačanih čkovnih položnic, ta denar pa je krila z denarjem naslednjih vplačil in tako je mogla dati časa na ta način delati. Ker pa je jemala vedno nove zneske iz blaginje, ji je zmanjkalo denarja. Zato je zaprosila ljubljansko založno pošto, naj ji nakaže 180.000 Din.

Končno je poštni kontrolor Anton Wolf avembra 1925 revidiral mojstransko pošto in je ugotovil velik primanjkljaj. Točno višino zneska pa mu je Kerneva sama prostovoljno priznala. Manjkajoči znesek je moral kriti po pogodbi v to obvezani Ambrožič. Zanimivo je dejstvo, da je pozneje Ambrožič prošil poštnega ravnatelja Gregoriča, naj ne vloži ovadbe proti Kernevi.

Obtoženka je imela pri Ambrožiču vsopopolno oskrbo in 500 Din stalne mesečne plače. Poneverjeni denar je deloma porabila za plačilo svojih dolgov, zlasti onega v Skofji Loki, deloma ga je pa porabila za razna darila in izlete. Dajala ga je tudi svojem ljubčku Fr. P. Tudi njena garderoba je bila dobro založena. Vendar je ostalo še nereseno vprašanje, kje je mogla porabiti tako ogromen znesek.

Kerneva je ves čas obravnave tiho ihtela in je živčno mnogo trpela. Obtožena je bila v črno obleko in je vzbujala mnogo sočutja pri zelo številnem občinstvu, večinoma poštinih uslužbencev in prebivalcev Mojstrane.

Zagovarjala se je, da sama točno ne ve, kam je dala vse denar. Deloma ga je porabila v najpotrebnejše svrhe, nikakor pa ne za razpisno življenje. Tudi je nekaterim osebam plačala njihove dolgove.

Priči Ambrožič in njegova mati izpovesta, da je obtoženka skromno tiho dekle in je tudi tako živela.

Državni pravdnik opozarja porotnike, da je mnogo obtoženpinih sovrstnic, ki žive v enakem ali še slabšem položaju in vendar ostanejo pošlene.

Zagovornik pa tolmači Kernein prestopek z njeno razburjenostjo. Ker se je življvala za druge in si prisvojila majhen znesek, jo je to najbrže vznemirjalo in se je motila pri izplačilih in kalkuliranjih. Tako je narasel primanjkljaj. Tudi se ne gre za uradno ponesverbo, ker ni bila nastavljena od države in ker je bil znesek takoj pokrit. Pri raznih visokih dostojanstvenikih se to večkrat pripeti in vendar jih nihče ne preganja.

Po resumeju senatnega predsednika je bilo stavljenih porotnikom dve vprašanji:

Ali je obtoženka kriva uradne ponesverbe navedenega zneska in eventualno drugo vprašanje: Ali je kriva privatne ponesverbe?

Po daljšem posvetovanju so porotniki odgovorili na prvo vprašanje z 10 glasovi da in 2 ne, naka je odpaslo drugo vprašanje. Obtoženka prosti milostne sodbe.

Senat je nato obsodil obtoženko po §§ 181 in 182, ki določata kazen 5 do 10 let. Upoštevajoč razne blaževalne okoliščine, kakor takojšnje priznanje, obsodi senat obtoženko z ozirom na § 38 na poldrugo leto težke ječe, poostrene vsakega četrta leta s postom in trdim ležanjem. Preiskovalni zapis se ji vrste. Obtoženka je izjavila plakajoč, da sprejme obsodo.

Dnevne vesti.

NA DELO ZA »NARODNI DNEVNIK«!

Vse polno je danes ljudi, ki radi priznajo, da piše »Narodni Dnevnik« najbolje objektivno in najbolj pošteno in da je res edini neodvisen list Slovenije. Ne zadostuje pa to samo platonično priznanje, temveč treba je tudi delati na tem, da »Narodni Dnevnik« poveča svojo obliko in da bo mogel tudi s svojim obsegom konkurirati z listi.

Zato vabimo vse svoje prijatelje, da nam pridobijo nove naročnike in nove prijatelje. Vsak naš naročnik mora pridobiti vsaj enega novega naročnika, vsak naš prijatelj nam pridobiti vsaj enega novega prijatelja in glas pravice bo donel potem še enkrat bolj močno!

Zahtevajte po vseh gostilnah, kamor zahajate, »Narodni Dnevnik« in sporočite nam naslove svojih prijateljev, katerim lahko pošljemo list na ogled!

Polno invalidov, upokojujencev, državnih in privatnih nameščenec je, ki ne morejo zagovarjati niti naše nizke naročnine. Prijatelji, ki ste dobro situirani, prevzemite izplačevanje naročnine vsaj za enega teh naših prijateljev! In prispevajte za tiskovni sklad, da bo »Narodni Dnevnik« tem bolj zadostil svoji nalogi.

Vsi na delo za edini neodvisen dnevnik Slovenije, vsi na delo za »Narodni Dnevnik«!

— **Reforma uprave in akademično izobraženi državni uradniki.** Udruženje državnih uradnikov z akademično izobrazbo je poslalo vladi obširno spomenico, v kateri zahteva z ozirom na to, da trajajo študije akademično izobraženih uradnikov dalje časa kot študije drugih, da se pridržijo sedanje število let, potrebnih za pravico do pokojnine še v nadalje.

— **Zakonski načrt o trgovskih visokih šolah.** V prosvetnem ministristvu se pretresa nov zakonski načrt o trgovskih visokih šolah.

— **Brez mesečne plače** je ostal 1. marca velik del zagrebškega državnega uradništva. To neprijetno presenečenje so doživeli vsi sanitetni uradniki, del upravnih uradnikov, srednješolski profesorji in učitelji. Dolge vrste uradnikov in uradniških sprog, ki so prišli iz dežele, so se vračale s kislimi obrazi z državne blaginje. Denarja je namreč zmanjkalo, drugega so pa v Beogradu poznali nakazati. Na začetku vprašanja se je uradnikom odgovarjalo, da ni mogoče natančno povedati, kdaj dobe plače, češ, to utegne trajati dva, tri dni, mogoče pa tudi osem. Več učiteljev iz province si je moralo peljati domov. Malomarnost odgovorovih krogov zasluži najostrejšo grajo, posebno še sprčo dejstva, da nas diskreditira in izozemstvu.

— **Statistika železniških nesreč v Jugoslaviji.** Prometno ministristvo je objavilo uradno statistiko o nesrečah, ki so se pripetile lanskega leta na naših železnicah. Iz statistike posnemamo: Iz tira je skočilo 73 strojev in 180 strojev z vlaki vred. Pri tem je bilo 9 človeških žrtev. Karambolaj je bilo 30. Nesrečo so povzročili v 303 slučajih železniški organi, v 198 pa privatne osebe. Večjih železniških nesreč je bilo 29, zahtevale so 263 človeških žrtev, med temi 115 železniških uslužbenecv.

— **Mednarodni kongres stanovanjskih najemnikov.** Meseca maja se vrši, kot smo poročali, v Curlihu mednarodni kongres stanovanjskih najemnikov. Doselej so se priglasili delegati iz Nemčije, Danske, Poljske, Švedske, Francije, Italije, Čehoslovaške in Avstrije, o delegatih iz naše države pa se nič ne čuje.

— **Socialistična konferenca,** ki se je vršila te dni v Bruxelles-u in na kateri so bile zastopane socialistične stranke iz Belgije, Francije in Nemčije, je zahtevala odpravo potnih listov in uvedbo osemurnega delavnika.

— **Razpisano notarsko mesto.** Notarska zbornica v Ljubljani razpisuje notarsko mesto na Vranskem ali drugo notarsko mesto, ki bi se morebiti izpraznilo po preminutosti. Prošnje je vlagati pri zbornici do 16. t. m.

— **Iz konzularne službe.** Za načelnika Tiskovnega urada v znanem ministristvu je imenovan dosedanj generalni konzul v New Yorku Miroslav Karovič. Za generalnega konzula v New Yorku je postavljen Dragomir Stanovjevič iz Gradca. Dosedanji generalni konzul v Trstu Dušan Stepanović je prestatavljen v Gradec. Za generalnega konzula na Krfu je imenovan Borivoj Svilokosič. Za tajnika pri SHS poslanstvu v Atenah je imenovan konzul Ante Antič.

— **Nov ameriški poslanik v Beogradu.** Poslanik Zedinjenih držav Percival Dodge je premešten v Kodanj. Na njegovo mesto pride John Dymney Prince.

— **Veliki župan ljubljanske oblasti** odpotuje danes službeno, vsled česar do nadaljnjega ne sprejema strank.

— **Iz zdravniške službe.** Dr. Viktor Marčič in dr. Viktor Valič sta imenovana za zdravniška pripravnika v državni splošni bolnici v Ljubljani.

— **Osebnostna vest.** Za železniškega zdravniška pri ljubljanskem železniškem ravnanstvu je imenovan g. dr. Ivan Zajc, bivši deželni odbornik in deželni poslanec, predsednik društva zdravnikov okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

— **V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo** sta vpisana dr. Jakob Turk, okrožni zdravnik v Sevnici in dr. Anton Levec, okrožni zdravnik v Sevnici.

— **Natečaj za učiteljske službe v oblastnih mestih.** V kratkem se razpiše natečaj za izpraznjena in provizorično zasedena učiteljska mesta v oblastnih mestih.

— **Marihorska mestna občina** namerava baje zgraditi novo mestno hišo. Stroški so preračunani na 8.000.000 Din. V kratke stroške namerava najeti mestna občina marihorska 10 do 12.000.000 Din posojila.

— **VII. občni zbor »Oblastnega saveza dobrovoljcev za Slovenijo«** se je vršil 28. februarja 1926 dopoldne pri Mraku na Rimske cesti. Ponovno je bil izvoljen dosednji odbor: Predsednik g. V. Fabjančič, podpredsednik g. J. Jeraš, poslovodja g. S. Velkovič, odborniki gg. dr. J. Hebein, P. Krečič in J. Zorc. Dopise je pošiljali na Savez dobrovoljcev, Kolodvorska ulica 3. — Občni zbor je soglasno sklenil uvesti podporo akcijo za številne svoje člane, ki so onemogli v boju za domovino in za našo državo in se navzlic temu nahajajo danes v največji bedi. Doselej se je tej akciji že odzvalo nekaj plemenitih mož v Ljubljani, pozivamo pa članstvo, da razširi nabiralno akcijo na vso deželo. Seznam dosedanjih darovalcev izide prihodnje dni v ljubljanskih listih, na katerih upravnistva prosimo pošiljati nadaljne prispevke. — Oblastni Savez dobrovoljcev za Slovenijo, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3.

— **Brezsrčna mati.** Predvčerajšnjim se je zagovarjala pred mariborsko poroto 20letna deklica Franciška Šilec radi detomora. Obtoženka ki je služila pri posestniku Francu Šilcu v Vitomercih, je porodila dne 15. novembra lanskega leta dete moškega spola ter je vrgla živo v kotel, v katerem se je kuhala repa za prašiče, nakar je šla mirno na delo. Kakih 10 minut pozneje je bil umor razkrit. Domači hlapec je povedal gospodarju, da je čul v klavnicni otroški jok. Gospodar se je podal z njim v klavnico. Sled krvi jima je pokazal pot h kotelu, kjer sta našla otroka seveda mrtvega. Gospodar je dal Franciško takoj aretirati. Brezsrčna mati se je obnašala pri aretaciji popolnoma ravnodušno. Delala je radi stvari celo dovpite. Pri poroti obravnavi se je zagovarjala s tem, da je bila v kritičnem trenutku tako zmedena, da ni vedela, kaj dela. Obsojena je bila na eno leto težke ječe.

— **Krvav boj med financarji in tihotapci.** Pri Radenci je naletela te dni finančna straža na 20 mož broječo tolpo tihotapcev. Na poziv, da se predajo so odgovorili tihotapci s strelji. Vnela se je cela bitka. Zmagali so financarji. Dva tihotapca sta bila ubita, več pa ranjenih. Tihotapci so končno pobegnili. Ranjence so odvedli seboj. Od moštva finančne straže je bila ranjena samo ena oseba.

— **Krvava poroka.** V Orehovu (Podkarpatška Rusija) je prišlo ob priliki neke poroke v cerkvi pred oltarjem med svati do ljubeča prepira, iz katerega se je razvil pretep, tako da je bil duhovnik prisiljen poklicati orožnike. Ko so prišli orožniki je bil že eden od svatov mrtav, več pa težje ali lažje ranjenih.

— **Žensko uho v poštnem nabiralniku.** V Parizu je našel te dni neki pismonoša v poštnem nabiralniku žensko uho. Uvedena je policijska preiskava.

— **Poizkušen roparski umer.** Sin trgovke s špezijskim blagom Elizabete Schmidt v Frankfurtu ob M. je vzel iz usmiljenja v stanovanje 20letnega brezposelnega mehanika Karla Lambinusa. V soboto zvečer je prišel Lambinus v kuhinjo ter prošil trgovko za ključno, češ, da si zabije v čevlji žrebelj. Komaj pa mu je izročila trgovka ključno, že ji je zadal lopov z njim par močnih udarcev po temenu, da se je zgrudila vsa krvava in onesveščena na tla. Nato je hotel Lambinus izropati blaginjo. Ker pa ga je zasačil pri tem trgovkin sin, je skočil skozi okno ter izginil v temi. Stanje trgovke je brezupno. Lopov je bil še isti večer izsleden in aretiran.

— **Poizkušen rop.** Te dni se je pojavil v prodajalni živil 84letne Katarine Kourek na Dunaju neznan individij. Vrgel je starki v oči pest popra, hotel ji ugrabiti dnevni izkupiček. Ker pa je jela klicati na ves glas na pomoč, se je ropar zbel in pobegnil.

— **Sicilijska mafija iztrebljena?** Kot poročajo, se je fašistom v Palermu posrečilo aretirati 600 članov sicilijske »mafie«, ki je terorizirala tamkašnje prebivalstvo že 25 let.

— **Usmrtenje Trebitsch-Lincolnovoga sina.** Angleški notranji ministar je zavrnil prošnjo za pomilostenje radi roparskega umora na smrt obsojenega Trebitsch-Lincolnovoga sina. Vsed tega je bil zločinec večeraj zjutraj justiciran.

— **Fašisti pretepli v Genovi Angleža.** Najboljšega igralca rugbyja cambridge-kega vseučilišča Stockesa so zamenjali te dni na kolodvoru v Genovi italijanski fašisti z nekim antifašističnim dijaškim voditeljem. Potegnil so ga iz brizolaka ter ga vlekli ob železniški progi proti mestu. Vso pot so ga trkali z brcami in batinami. Končno je minila Angleža potrpečljivost. Spustil se je z devetimi fašisti v boj na pesti. Kot rutinirani bokser jih je temeljito premakastil. Par jih je obležalo za nekaj časa na tračnicah. Nenadoma pa je prihitela z revolverji oborožena kolodvorska policija, ki je Angleža aretirala in odvedla v zapor, kjer so ga hudo batinali, par ur tako pa izpustili. Ko se je pripeljal Stockes v London, je prijel zadevo kompetentnim oblastim, na obrazu in po telesu je imel za svojo trditev še vedno vidne dokaze v obliki bunk in sklopas.

— **Nepoštena manipulacije železniških uslužbenecv v Celju.** Kot smo svedočeno poročali, je bilo v Celju aretiranih 13 železniških uslužbenecv, ker so kradli blago iz železniškega skladišča. Večina obdolženecv protestira, da ni bila odredjena preiskava tudi zoper njihove predpostavljene uradnike in šefe. Vsed tega se poizveduje sedaj tudi v tej smeri. Zoper štiri uradnike je uvedena disciplinarna preiskava. Enemu od obdolženih uradnikov se očita, da je prodajal eraričen premog in koks.

— **Ravnatelj kaznilnice v Lepoglavi suspendiran.** Kot poročajo hrvaški listi, je bil ravnatelj kaznilnice v Lepoglavi dr. Josip Šaban, ki je bil nekaj časa tudi šef policije v Zagrebu, te dni od službe suspendiran ter je uvedena zoper njega disciplinarna preiskava.

— **Ravnatelj deželnega sodišča v Berlinu in njegova soproga obtožena goljufije.** — Zoper dr. Bernharda Jürgensa, ravnatelja deželnega sodišča v Berlinu in preiskovalnega sodnika državnega sodišča za zaščito države ter njegovo soprogo je uvedeno postopanje radi hudodelstva goljufije. Gospa Jürgens je že aretirana, zoper njenega trenutno iz Berlina odsotnega soproga je izdano zaporno povelje. Afera vzbuja v Berlinu veliko senzacijo. Oba zakonca sta iz dobrih rodbin. Oče dr. Jürgensa je bil sodnik, oče njegove soproge pa višji gozdarski svetnik. Zakonska dvojica je bila preje prav dobro situirana. Ko je izgubila za časa inflacije skoro vse premoženje, se ni mogla uživati v nove razmere ter je živela veselo in potratno kot preje. Ker pa za tako življenje nista imela denarja, sta segla po nepoštenih sredstvih. Kontrahirala sta številne goljufije dolgov, razven tega pa sta sleparila z zavarovalnicami. Zavarovala sta dragocenosti, ki so se nato izgubile ali pa bile ukradene. Neka na ta način obetno oškodovana zavarovalnica je najela privatnega detektiva, ki je prišel manipulacijam na sled, nakar je vložila zavarovalnica ovadbo.

— **Poizkušen samomor radi nesrečne ljubezni.** Zora Sigenator, brezposelna uradnica v Zagrebu se je seznanila nedavno z visokosolcem Nikolom Frankom. Takoj se je v njega strastno zaljubila. V noči od sobote na nedeljo sta bila na neki veselici. Plesala in krokala sta do 5. zjutraj. Nato ga je spremljala do njegovega stanovanja, hotel, da bi jo vzel seboj. Tega pa krepostni Nikola ni hotel storiti. Radi tega je prišlo med njima do prepira, ki je končal s tem, da je Nikola deklico zapodil, na kar je zaklenil vrata ter legel v posteljo. Služkinji je naročil, da ne sme pustiti nikogar k njemu. Pol ure nato je nekdo močno pozvonil. Ko je odprla služkinja vrata, se je zvijala na pragu Zora v hudih kričih. V roki je držala prazno steklenico. Poklicali so zdravnika, ki je ugotovil, da se je deklica zastrupila z lizolom. Prepeleči so jo v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Zdravniki upajo, da ostane pri življenju.

— **Prine Karol se vrne na Romunsko.** Iz Pariza poročajo: Bivši romunski prestolonaslednik Karol odpotuje v par dneh v London, od tam pa se povrne v Bukarešto.

— **Dobitki pri žrebanju sreč loterije »Jugoslovenskega sokolskega saveza«** dne 1. marca 1926 v Ljubljani. I. glavni dobiček (Din 50.000) serija 79 št. 475; II. glavni dobiček (Din 25.000) serija 79 št. 290; III. glavni dobiček (Din 10.000) serija 73 št. 502; IV. glavni dobiček (Din 5000) serija 39 št. 801. Po 1000 Din so zadelo: serija 65 št. 0001, s. 23 št. 0437, s. 51 št. 0876, s. 43 št. 0789, s. 43 št. 0792, s. 43 št. 0787, s. 98 št. 0411, s. 51 št. 0190, s. 43 št. 0500, s. 53 št. 0455. Po Din 500: s. 57 št. 0027, s. 33 št. 0454, s. 30 št. 0291, s. 19 št. 0434, s. 51 št. 0248, s. 58 št. 0009, s. 28 št. 0847, s. 40 št. 0473, s. 51 št. 489, s. 30 št. 755, s. 36 št. 502, s. 53 št. 453, s. 46 št. 10, s. 69 št. 4, s. 89 št. 503, s. 57 št. 43, s. 42, št. 798, s. 14 št. 146, s. 57 št. 815, s. 51 št. 258.

— **Velika knjiga o našem izseljevanju.** V izdaji »Biblioteke Bankanstva« (Zagreb, Marovska 30) izide koncem tega meseca velika knjiga o našem izseljevanju: »Srbij, Hrvati in Slovenci v Americi« — Ekonomski, socijalni, kulturni in nacionalni problemi naše emigracije. Knjiga obsega nad 500 strani velikega oktava, tiskana je v malem petlit tisku ter je tehnično odlično opremljena. — Cena v predplačilu 150 Din v knjigarniškem prometu 200 Din. To bo naša največja edicija na polju naše emigracije. — S. T.

Ljubljana.

1— **Kaj je z občinskimi volitvami v Ljubljani?** Odkar je vlada razveljavila že izvršeni razpis občinskih volitev v Ljubljani, se za občinske volitve skoro nihče več ne zmea, dastavno bi bil že skrajni čas, da dobi tudi Ljubljana zopet svoj zakoniti zastop. Sedaj bi bila mogoče ugodna prilika za ugodno rešitev te zadeve, ker je v parlamentu na dnevnem redu proračunska razprava. Če se je dalo prej nekaj izpremeniti z dvajsetimi, bi se dalo sedaj tudi v proračunu ali pa v kakšen odstavek proračuna vstaviti kakšna določba, s katero bi bila odstranjena zadnja ovira za nov razpis občinskih volitev.

1— **Nesocialen davek.** Gremi ljubljanskih trgovcev pripravila jako umestno akcijo proti podražitvi živil, s katero hoče gerentski trošvet osrečiti že itak dovolj izmoggane revne sloje v Ljubljani. Mi dobro razumemo zadrego gospodov gerentov za denar ker vemo, da občinski stroški vedno rastejo, nikakor pa ne razumemo, zakaj je treba udariti nov davek ravno na moko! Če bo obveljal ukaz gerentskega trošveta, bo moka za 6 par pri kilogramu dražja. Šest par res ni mnogo, toda pri delavskih družinah, kjer žive večina od moke, se kmalu naberejo prav znatni zneski. Če podražujejo pivo ali pa pomaranče, ali pa zgodnje italijanske sočivje, se to da opravičiti, ker so našete stvari več ali manj luksus. Kdor ne more počakati na domači zeleni grah, ta naj svojo baharijo le plača. Nesocialno in proti socialno pa je obdavčevati naš najbujnejši živež. Ako gerentski trošvet nima pravice zviševati občinskih doklad ali pa ne more najti novih davčnih virov tam, kjer se da brez posebne škode kaj dobiti, naj se zavzame raje za to, da dobimo čim prej zopet svoj zakoniti občinski zastop, ki bo gotovo sklenil kaj pravičnejšega kakor pa da bi obdavčeval moko.

1— **Ljubljanski Sokol (Narodni dom)** naznanja svojemu članstvu in naročanju, da priredi v soboto dne 6. marca ob 20. uri v društveni fitalnici večer v počestitev Prešernovega spomina ob 125letnici njegovega rojstva. Spored: 1. Uvodno predavanje. Govori dr. M. Benčina. 2. Prešeren in Slovenstvo. Predava br. dr. N. Preobražinski. 3. Recitacije. Prešernovih pesmi. Recitira br. V. Markič. Bratje in sestre! Udeležite se tega večera polnoštevilno! Bratje ljubljanski!

Vsi na shod!

Danes, v sredo, ob 6. uri zvečer je v dvorani hotela »Union« protesten shod vsega delavstva proti redukcijam rudarjev v Trbovljah in proti nameravanemu znižanju rudarskih plač.

Da se bodo tega shoda udeležili delavci v največjem številu, je gotovo. Treba pa je da se ga udeležijo vsi sloji prebivalstva, ker redukcija dela in plač v trboveljskih revirjih ni samo zadeva direktno prizadetih rudarjev, temveč vsega slovenskega naroda!

Kakor so slovenski, nemški in francoski delničarji ter upravni svetniki Trboveljske premogokopne družbe solidarni v svojem postopanju do slovenske javnosti, tako mora biti solidarno tudi vse slovensko delovno ljudstvo pri obrambi delavskih interesov. Zato vsi na shod, da bo jasno vidno, da ne protestira proti nameram Trboveljske samo prizadeto delavstvo, temveč ves slovenski narod.

Le tako bo učinek protestnega shoda močnejši in le tako bodo obvarovani delavski interesi, ki so identični s slovenskimi.

Zato vsi na shod, da bo tudi že na današnjem shodu manifestirana slovenska fronta!

in okoliških sokolskih društev dobrodošli! — Prosvetni odsek.

1— **Društvo »Treznost«** v Ljubljani ima v sredo, dne 3. marca t. l. v brezalkoholnih točlinici svoj običajni sestanek. Dnevni red: 1. »Nikotinizem« (brat dr. Mikš). 2. poročilo o novem društvu v Zalogu pri Komendi. 3. poročila funkcionarjev. 4. konstituiranje sekcije poklicnih vzgojiteljev. — Odbor.

1— **Samo za železničarje** se bo vršilo v soboto dne 6. marca ob 20. uri v I. tovarnem skladišču (v prostorih šole) postaje Ljubljana gl. kol. informativno predavanje »o alkoholizmu«. Predaval bo zdravnik dr. Fedor Mikš. K obilni udeležbi vabi društvo »Treznost«.

1— **Darila.** V prid podpornemu skladu Trboveljskega društva Merkur v Ljubljani so darovali: društveni odbor g. Oton Raška namesto venca na krsto preminule gospe Franciške Kastelic 100 Din in g. dr. Oton Fettich iz neke poravnave 400 Din. Iskrena hvala!

1— **Darovi društvu »Treznost«.** Npimenovani z ljubljanskega grada in ga. Joštova sta darovala društvu »Treznost« vsak po 10 dinarjev, za kar se jima najiskrenejše zahvaljuje Odbor.

1— **Otvoritev gostilne.** Gospod Josip Uran bo otvoril v soboto gostilno na Starem trgu v hiši št. 11. Gostilniški prostori so jako okusno opremljeni. Ob enem bo tudi izvrstna kuhinja, točila se bodo ravno tako tudi izvrstna vina vseh kvalit. Postrežba točna in cene zmerne.

Sport.

V teški atletiki je zaznamovati dva nova svetovna rekorda: V lahki teži (do 67,5 kg) je sunil Hans Haas z desno 100,2 kg in zboljšal dosedanj lastni rekord 97,5 kg, v lahki srednji teži (do 75 kg) pa je potegnil Fran Puhun z levico 80,2 kg in potokel dosedanj rekord Švicarja Bixela 77,5 kg. Pri prvi vaji vidimo, da je Haas enoročno sunil najmanj 30 kg več kakor lastno težo, pri drugi vaji je Puhun enoročno potegnil najmanj 5 kg več kakor je sam težak. Relativno tedaj fenomenalna uspeha.

Boksmatch Rapid (Dunaj) proti Croatia (Zagreb). Dunajski bokserji so pokazali v Zagrebu izbornu tehniko ter si priborili od 4 borb 3! Croatia je zmagala samo v lahki teži (do 61,235 kg) ker je potokel Hrvat Monas Dunajčana Houscho po točkah. V welterteži (do 65,880 kg) je nastopil Dunajčan Stiss proti Zagrebčanu Budicu, v bantam teži (do 53,524 kg) pa Dunajčan Pospisil proti Hrvatcu Vanicku. V obeh bojih sta zmagala Dunajčana že v 11. rundi, ker je sodnik v obeh slučajih borbo prekinil radi prevelike premoči Rapidovcev. V persni teži (do 57,152 kg) je sledilji zmagal Bartha (Rapid) proti Drašču (Zagreb), po točkah. Občinstva je bilo za zagrebške razmere veliko, 1.500, ki je posamezne borbe živahno aklamiralo.

Lahkoatlet Norvežan Charles Hoff je vzbudil v Ameriki velikansko navdušenje. Med drugimi je tudi prezident Coolidge izrazil željo, da bi osebno rad spoznal slavnega športnika, ki mu bo v kratkem predstavljen v avdienci.

Amerikanska »Halle«-ska lahka atletika. (Hall = dvorana, torej zaprt prostor. Ker so pa tudi Nemci prevzeli to besedo, jo bomo odslej rabili tudi mi v nasprotju z atletiko na prostem.) Hubbard, svetovni rekordni mošter v skoku na daljavo, je ob enem tudi izborni sprinter in je pred kratkim pretekel 65 y v 6,8 sek. in potokel dosedanj Murchisonov svetovni rekord 7 sek.

Finec Ritola je pokazal nov uspeh in je v teku na 5000 m, proti Amerikancema Totten in Cury zboljšal lasten rekord za 7 sek. na 13,32 min.

Hoff, ki je v prav dobri formi, je napravil nov halski rekord v skoku ob palici 4,075 metrov. Menda se bo še v tekočem mesecu pomeril z Osbornom v desetboju.

Ker so Amerikanci pri »hallskih« mošterskih tekmah v tenisu podlegli Francozom, so slednji sporazumno z Amerikanci napravili deželske tekme Amerike proti Franciji. Amerikanci so postavili Tildena in Richarda, Francozi pa Barotra in Lacoste. Zmagala je Amerika, ker je bil Barotra preveč utrujen. Lacoste pa je igral izborno, premagal je Tildena 6 : 4, 8 : 6, 6 : 3 in na to še Richarda in sicer gladko v 6 : 3, 6 : 1, 6 : 3. Tilden pa si je poslal revanšo proti Barotri in ga potokel 6 : 4, 8 : 10, 11 : 13, 6 : 1, 8 : 3. Zmagajo je odločila samo. Tikhonova nenavadna vstrajnost.

Francoska svetovna tenis-mojstra Barotra in Lacoste se v Ameriki zelo odlikujeta in je potokel Barotra v hali amerik. prvaka

Tiklenca v 13 : 11 in 6 : 3. Pa tudi Lacoste je maščeval svoj zadnji poraz v Franciji, ko ga je Borotra potolkel, in je slednjega premagal z 29 : 25. Ta zmaga mu je prinesla tudi naslov hališki mojster v tenisu.

ASK Primorje rez. : SK Slovan rez. 1 : 1. Ker je bilo igrišče zelo premočeno, posebno pa v kazenskem prostoru se tekma ni mogla razviti v pravem smislu.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.
torek, 2. marca 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 77.50, bl. 78; Loterijska državna renita za vojno škodo den. 279, bl. 280; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 200, bl. 220; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 102; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Sirovine tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 120; Združene papirnice Vevče, Goricanje in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Slavbna družba« d. d., Ljubljana den. 90, bl. 100; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120.

Blago: Les: Gabrovi hlodi od 2.50 m napr., od 28 cm prem. napr., zdravi, ravni, fco vag. nakl. post. den. 440; smrekove hmelovke od 7½—8½ m, z 10% od 6 in pol do 7 m, na koncu 7—8 m debele, neodgrajene in neokoničene, fco vag. nakl. post. 2 vag., den. 4.70, bl. 4.70; hrastovi obrobljeni plohi od 43 mm, 2.65 m, od 16 in 17 cm šir., fco vag. Postojna tranz. den. 800; hrastovi neobrob-

ljeni plohi od 60 mm napr., od 2.50 m napr., od 22 cm šir. napr. fco vag. Postojna tranz. den. 1000; bukova diva cepanica, zdrava, suha, meterska, fco vag. Postojna tranz. den. 25. — Premog: Kal. ca 7000 antracit, Orle, fco vagon Skofljica: kosovec, za 1 tono blago 500; kosovec, za 1 tono bl. 450; orehovec, za 1 tono bl. 400; zdrob, za 1 tono bl. 350. Kal. ca 4800, fco vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tono bl. 260; kosovec 35/60 mm, za 1 tono bl. 240; orehovec 20/35 mm, za 1 tono bl. 210; zdrob 10/20 mm, za 1 tono blago 190. Kal. ca 3500, fco vag. Novo mesto: kosovec, za 1 tono bl. 170; kosovec 100 mm, za 1 tono bl. 150; orehovec 50 mm, za 1 tono bl. 140; zdrob, za 1 tono bl. 130; rovní, za 1 tono bl. 120. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 76 kg, 2%, fco vag. Sekid 1 vag., den. 285, bl. 285; pšenica, 76/77, 2%, bačka, fco vag. nakl. post. bl. 287; koruza nova za takoj, fco vag. Novi Sad bl. 116; koruza nova za mare, fco vag. Novi Sad bl. 120; koruza nova za april, fco vag. Novi Sad bl. 127; koruza stara, fco vag. Novi Sad bl. 145; koruza umetno suha, fco vag. Novi Sad bl. 135; koruza inzulanska, fco Cakovec bl. 158; krompir beli, rinf., fco vag. slov. p. bl. 80; krompir rani, roza, fco vag. slov. p. bl. 75; zeleni fižol, okrogel ja podolgovat, fco vag. Maribor bl. 270. — Gradbeni material: Prima Portlandement »Zagorka« : v sodčkih po 190 do 200 kg bl. 64; v jutavrečah po 50 kg bl. 54; v papirnatih vrečah po 50 kg, za 100 kg, fco vag. post. Zidani most bl. 58.

BORZE.

— Zagreb, dne 2. marca. Devize: Newyork ček 56.57—56.87, London izplačilo 275.53—276.73, Pariz 208.34—210.34, Praga 107.9—168.90, Curih 1091.75—1095.75, Milan 227.38—228.53, Dunaj 799.50—801, Berlin 1351.40—1354.

— Curih, 2. marca. Beograd 9.1625, Newyork 519.50, London 25.24, Pariz 19.025, Praga 15.885, Milan 20.34, Berlin 123.65, Dunaj 73.20, Varšava 67.50, Bukarešta 2.23, Budimpešta 0.007280, Sofija 3.75.

× Dobave. Vršile se bodo naslednje ceralne licitacije: Dne 19. in 20. marca t. l. glede dobave govejega mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra t. l. pri komandah mesta v Kraljevi, Dolnji Lendavi, Cakovcu in pri komandi vojnega okruha v Karlovcu; Pri Dravski artilerijski radionici v Ljubljani: Dne 18. marca t. l. glede dobave razne materiala iz železa, jekla in medi, svinca in kositra, smirkovega platna itd.; dne 19. marca t. l. glede dobave raznih barv, firneža, solne kisline, steklenega papirja itd.; dne 23. marca t. l. glede dobave raznih olj, petroleja, nafte, bencina itd.; dne 24. marca t. l. glede dobave nepremočljivega platna, sukanca in vrvi. — Pri direkciji državnih železnic v Subotici: Dne 16. marca t. l. glede dobave 365 vagonov bukovih drv; dne 18. marca t. l. glede dobave strešne in zidne opeke; dne 19. marca t. l. glede dobave mehaničnih strojev; dne 24. marca t. l. glede dobave postajnih avtomatov za davanje signalov. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, cbrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

To in ono.

JUNAK.

V »Morgenu« piše pod tem naslovom Pkl.: Pariški »Matin« poroča iz Strasbourga zgodbo, ki je res vredna, da se razširi čimbolj med ljudstvom, da si gre samo za živali, in sicer za enega lisjaka in par zajcev. Evo jo: Za časa zadnjih poplav niso bili prisiljeni

samo ljudje bežati na vzvišena mesta, temveč tudi živali. Na velikem kupu repe, čigar vrh je mola ravno še iz vode, se je znašla mešana družba, trije poljski zajci, dva kunca in — en lisjak. Prostora je bilo ravno komanj za vse. Druga druge so se tiščale živali ter čakale sredi valov, da bo voda padla. Čakali so en dan, dva, tri: Trije poljski zajci, dva kunca in en lisjak.

Iz bližnje, višje stoječe kmetske hiše so jih opazili in tretji dan so sedli kmetje v čoln ter so jim šli siromakom na pomoč. Ko so se bližali kupu, so postale živali nemirne. Vsekakor pa je bil pri zajcih in kuncah strah pred vodo večji kot strah pred ljudmi, kajti pustili so se prijeti in rešili v čoln. Če ni bila ta rešitev prav toliko vredna kot smrt v valovih, to ni znano. Toda lisjak se pa ni udal. Branil se je na vso moč, ko pa je videl, da mu to nič ne pomaga, je skočil v valove, ki so ga odnesli in pogoltnili.

K tej zgodbi ni veliko pripomniti, ker pove sama na sebi dovolj. Kvetjemu: Sprito lisjaka, ki je stradal tri dni, da si je imel poleg sebe pet izbornih pečenek in v čigar duši je bilo spoštovanje skupne nevarnosti očitno bolj intenzivno kot pa instinkti lakote — bi spomnil brez vsakega patosa na to, kako se obnašajo ljudje, civilizirani, kultivirani, dobro vzgojeni, izobraženi, v trenutku skupne nevarnosti, na primer pri kakem požaru ali pa pri potopu kake ladje.

Trdim: Ta lisjak je bil junak. Imel je moč, da se je obvladal ter ni skrivil kljub lakoti in instinktivni krvoločnosti ubogim živalim, ki mu jih je izročil slučaj in milost in nemilost, nobenega lasu. In imel je pogum, da se je vrgel v valove, kjer je vedel, da ga čaka gotova smrt, — mesto da bi se bil dal vjeti. In imel je prav, kajti v čolnu se niso pripeljale živali, temveč ljudje. Zato ni bilo upati na usmišljenje sprito skupne nevarnosti.

Jack London:

Morski vrag.

Cas je mineval in napeta negotovost je bila zame nekaj strašnega. Tomu Mugridgu pa je bilo vse skupaj smešna stvar; venomer je pomaljal glavo skozi kuhinjska vrata in delal šaljive opazke. Kako sem ga sovražil! In kako je v teh strahovitih trenutkih moje sovraštvo do njega vzklopelo do silne mere. Prvikrat v mojem življenju me je obšlo poželenje, da bi moril. Življenje na splošno je sicer utegnilo še vedno biti sveto, toda življenje v tem posebnem kuharjevem slučaju je postalo v resnici silno podlo, brezsrčno. Prestašil sem se, ko sem se zavedal svoje krvoločnosti, in misel mi je šinila v glavo: Ali se je tudi mene jela lotevati okrutnost moje okolice? — Mene, ki sem celo pri največjih zločinih odrekal pravico in pravičnost smrtni kazni?

Minulo je cele pol ure in nato sem videl Johnsona in Louisa, da sta se prerekala. Preprič je končal s tem, da se je Johnson otrsela Louisove roke, ki ga je držala, in odšel. Prekoračil je palubo, skočil na sprednje vrvi in začel plezati. Toda bistro oko Wolfa Larsena ga je mahoma ugledalo.

»Hej, ti, kam pa?« je zaklical.

Johnson je obstal. Pogledal je kapitanu v oči in počasi odgovoril:

»Tistega fanta bi rad dobil dol.«

»Dol iz vrvi in proketo hitro! Ali slišiš? Dol!«

25

Johnson se je obotavljal, ali dolgoletna pokorščina do ladijskih gospodarjev ga je preobvladala; mrko se je spustil na palubo in odšel na sprednji konec ladje.

Ob pol šestih sem se podal dol v kabinu, da pripravi mizo; vendar skoraj nisem vedel, kaj delam; venomer mi je bila pred očmi in v mislih podoba človeka, ki je bil blede kot zid, trepetal, skoraj smešno in se krčevito oprijemal cpletajočega droga. Ko sem ob šestih nosil večerjo in sem stopal po palubi, da prinesem jedila iz kuhinje, sem videl Harrisona še vedno v istem položaju. Pogovor za mizo se je sukal o drugih rečeh. Kakor je vse kazalo; se nikdo ni zanimal za življenje, ki je bilo tako lahkotno izpostavljeno smrtni nevarnosti. Ko pa sem malo pozneje moral po posebnem vprasku v kuhinjo, se mbol od srca vesel, ko sem videl Harrisona, ki se je brez moči opotekaval ob vrvene lestvice proti spodnjemu delu ladje. Koncem koncev je bil napel vse moči in zbral ves pogum in je zlezal nizdol.

Predno zaključim to prigodo, moram še omeniti kosček pogovora, ki sem ga bil imel z Larsenom v kabini, ko sem pomival posodo.

»Danes popoldne pa si bil videti močno preplašen,« je pričel. »Kaj pa je bilo?«

Spoznal sem, da je vedel, kaj je bilo vzrok, da mi je bilo brčias tako slabo kot Harrisonu, in da me je skušal vleči. Radi tega sem odgovoril naravnost: »Zaradi okrutnega ravnanja s tistim fantom.«

V odgovor se je kratko zasmejal in rekel: »Bilo je

tako nekako, ko bi imel mersko bolezen, kaj? Nekateri ljudje so ji prav podvrženi, drugi zopet ne.«

»Ne tako,« sem ugovarjal.

»Prav tako,« je nadaljeval. »Zemlja je polna okrutnosti, kakor je morje polno gibanja. In nekaterim ljudem pride slabo od enega, drugim pa od drugega. To je edini vzrok.«

»Vendar ali vi, ki se nestrčujete iz človeškega življenja, ne polagate prav nobene vrednosti nanj?« sem vprašal.

»Vrednosti? Kakšno vrednost?« Pogledal me je: pa dasi se mu oči niso premaknile, je bilo v njih videti nek ciničen nasme. »Kakšno vrednost? Kako to merite? Kdo jo daje?«

»Jaz,« sem odgovoril.

»Koliko vrednosti ima potem za vas? Življenje drugega človeka namreč. Govori, koliko je vredno?«

Vrednost življenja? Kako bi mu mogel dati vrednost, katero bi bilo mogoče zaznati s čuti? Resnica je, a sam ne vem, kako to, da je meni, ki se vedno lahko in dobro izražam, zmanjkalo besedi, kedar sem govoril z Wolfom Larsenom. Po moji sodbi prihaja to deloma od osebnosti tega človeka, večji del pa od tega, ker je na zunanje vse nekaj drugega videti kot je v resnici v svoji notranjosti. Docela različen je od drugih materialistov, na katere sem bil nameril v življenju in s katerimi sem imel nekaj skupnega, da sem lahko pričel razgovor z njimi; ali z njim nimam nobene take skupnosti.

VSAKDO si lahko izboljša svoje eksistenco s pravilno uporabo najboljših **šivalnih strojev** „Gritzner“ in „Adler“ ter z nedosežnimi **pletilnimi stroji** „DUBIED“.

Te si nabavi pod ugodnimi pogoji **edino** pri trdku

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi levo.

MALI OGLASI

Črna oglasa do 20 besed Dva 3-4, bela nadaljnja beseda 10 pes.

Absolvent trg. tečaja

išče službo pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Dobra moč«.

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje in sobe išče mirna stranka. Plača postranska stvar. — Ponudbe na upravo lista pod: »Stanovanjec«.

PREMOG - ČEBIN

Welfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Proda ali zamenja

za hišo ob prometni cesti v okolici Maribora, se enonadstropna hiša poleg cinkarne v Gaberju (z gostilniško koncesijo). Ponudbe sprejema Jakob Stribar, Gaberje - Celje.

V službo

k večjemu industrijskemu ali trgovskemu podjetju želi vstopiti resna, zanesljiva in vestna gospodinja z 10 letno pisarniško prakso, per. znanjem nemščine in italijanščine poleg slovenščine, izvrstna stroje-piska, korespondentka in knjigovodkinja. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Elektra« do 20. marca t. l.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Donajska cesta štev. 1a, II. nadstropje.

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posejnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552